

lønne sig til dette bruk at benytte brændsel med en ringere varmemængde til lavere priser. Koks kan vi ikke bruke uten i magasinovner, men *torv*, norsk brændtorv er meget anvendelig. Med et rimelig ilæg kan der ikke bli den varme som naar kul benyttes, og det store sløseri kan ikke foregaa.

Og saa en fordel til, kul brænder raskt ut, torv holder sig i timevis og gjerne døgnet rundt, hvis ilden blir vedlikeholdt med et litet stykke nu og da, og det hele forøvrig forblir urørt. Det er en passende behagelig varme i et soveværelse f. eks og vil bli den rene økonomi anvendt paa rette maate. Ubehagelig lugt findes ikke. Vi gavner os selv og vort lands industri. Vi sparer os selv og landet for utgifter.

ARBEIDSMÅTER VED TORVSTIKNING

UTDRAG AV P. CHR. ASBJØRNSEN: TORV OG TORVDRIFT.

GODE REDSKAPER, øvede arbeidere og godt veir letter torvdriften overordentlig. I de deler av vort land, hvor torvdriften er ny eller utføres paa en mindre fuldkommen maate, er det av den største vigtighet, at de uøvede arbeidere fra begynnelsen av faar de bedste, sterkeste og i alle deler mest hensigtsmæssige redskaper.

Hvert land og hver egn, hvor der skjæres og brukes torv, har som regel sin egen metode og sine egne redskaper som de holder for at være de bedste, og det falder ofte vanskelig at faa indført andre arbeidsmaater og andre redskaper end dem de er vant til. Dette har ofte sin grund i det rent vanemæssige, men kan ogsaa ligge deri, at redskaperne og arbeidsmetoderne er indrettet efter torvens kvalitet, mængde m. m.

Man kan skjelne mellem to forskjellige arbeidsmetoder, den vandrette og den lodrette eller *torvstikning* og *torvgravning*, hvortil enkelte steder kommer en tredje, *klumpgravning*.

Den *vandrette* er den almindeligste i Holland, Nord- og Mellemtyskland, paa Lister og i det Trondhjemske. Den *lodrette* eller *torvgravningen* brukes i Sydtyskland, i Kurland, paa Jæderen, Ryfylke og flere steder. *Klumpgravning* er set benyttet i Salzburg, paa Røros og i Nordland, og foregaaer paa den maate at der først uttages torvstykker paa ca. 1 kubikfots størrelse, som efterpaa deles op i mindre stykker.

Den vandrette torvstikning er i almindelighet anset for at være noget raskere, idet man faar flere torvstykker i løpet av den samme tid. Den falder ogsaa billigere. Denne metode er imidlertid kun skikket for ensartet myr uten større rotforekomster. At antallet av torvstykker som de enkelte mænd eller arbeidslag optar i løpet av den samme tid ofte er saa forskjellig, skyldes som regel myrens uensartede

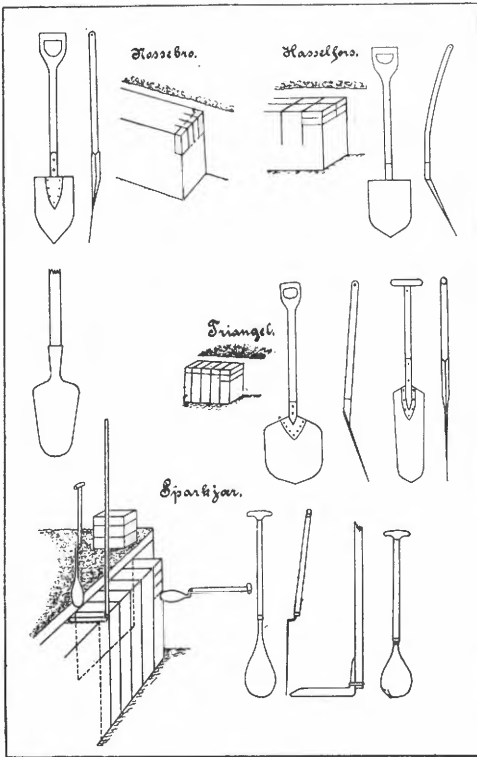
beskaffenhed, idet der paa enkelte steder kan være mange og store røtter, som hindrer arbeidet, mens myren andre steder igjen er ganske jevn og rotfri.

TILVIRKNING AV STIKTORV

UTDRAG AV «OM BRÄNNTORF» I SVERIGES OFFICIELLE ALMANAK FOR 1904
AV TORVINGENIÖR E. WALLGREN

ENDSKJØNT tilberedning av stiktorv er meget gammel, utføres den næsten overalt paa en uriktig maate.

De største feil er, at man undlater at avgrøfte myren, at man

Torvspader og torvskjæremetoder.

stikker et stykke her og et stykke der istedenfor en sammenhengende linje, at man ikke legger en bestemt plan for myrens utnyttelse, samt at man ikke beskytter torvgraven mot frost, saa at den ytre del derav ofte maa tages bort hvert aar, før torvstikningen kan paabegyndes. Endvidere indretter man sig ofte upraktisk med selve optagningen, saa omkostningene blir store. Torvstykkerne stikkes som oftest for store til at kunne bli helt tørre, hvilket har tilfølge at torven brænder daarlig. For at stiktorv skal kunne tilberedes paa bedste og billigste maate, fordres at myren er av nogenlunde jevn beskaffenhed, at tørkefeltet er jevnt og saa stort, at det ikke behøver at benyttes mer end en gang i løpet av sommeren. Hvitmosen bør samles sammen nær torvgraven og denne dækkes dermed, naar man er færdig med stik-

ningen, forat ikke torven skal fryse istykker om vinteren. Dette kan man ogsaa hindre ved opdæmning av vand i torvgraven.

Stiktorven tages helst op fra en lodret grav 0,5—1 m. bred, og torvgraven bør danne avløp for den side av myren, hvor tørkefeltet ligger.